

**DISCURS DEL PRESIDENT DE LA SECCIÓ D'ECONOMIA
SR. JOSEP M. MUNTANER I PASCUAL
AMB MOTIU DEL II PLE ANUAL DE LA SECCIÓ D'ECONOMIA
DE LA SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS JURÍDICS,
ECONÒMICS I SOCIALS
(FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS)**

0. INTRODUCCIÓ

Senyor President de l'IEC, senyor Secretari General de l'IEC, senyor Delegat de l'IEC a la SCEJES, amics membres de la Secció d'Economia:

Celebrem avui el II ple anual de la nostra Secció, després de la represa de les activitats de la SCEJES l'any 1977. Permeteu-me, en primer lloc, que agraeixi l'atenció que han tingut envers nosaltres les màximes representacions de l'IEC, el seu President Sr. Joan Ainaud i de Lasarte i el seu Secretari General Sr. Ramon Aramon i Serra, en voler assistir a la nostra Assemblea General de Socis. També vull agrair, en nom de tots, la presència del Delegat de l'Institut, notari senyor Ramon Faus i Esteve. Tots ells són avui presents entre nosaltres per a conèixer les nostres activitats, problemes i perspectives i, alhora, per a donar-nos l'enllaç que en tot moment hi ha d'haver entre l'IEC com a corporació mare, i la nostra Societat com a filial de l'Institut.

Com sempre, una assemblea general és motiu de repassar les coses fetes i les no fetes; les que han reeixit i les que no hi han arribat. També és ocasió de plantejar projectes de cara al futur. I tot això, que ha estat elaborat per la Junta Directiva, té l'oportunitat d'ésser escoltat i comentat per tots els associats, que són els qui, en definitiva, han de marcar, en aquesta Assemblea, les línies directrius del que la nostra entitat ha de fer en un futur pròxim.

Jo repassaré, dons, els diversos camps d'activitats ja comentats pel Secretari en llegir la Memòria d'Activitats realitzades, per a destacar-ne els punts forts i els punts dèbils i, d'un altra banda, establir-hi unes línies de futur.

1. LES SESSIONS ACADÈMIQUES

Com ja s'ha dit, les Sessions acadèmiques s'han anat fent amb una regularitat mensual i han consistit en dos tipus d'activitats: les dissertacions, exclusives per

als membres i, per tant, tancades; i les sessions obertes, pensades per a un públic més ampli, especialment d'economistes no associats, però també per a estudiants d'economia i, fins i tot, per al públic en general.

Potser hauríem pogut fer, de vegades, més d'una sessió mensual, en funció de la notable producció de llibres i articles científics d'economia fets per economistes catalans. Hem preferit no incrementar el nombre de sessions per una raó bàsicament organitzativa: la nostra dimensió i capacitat de funcionament no ens permet encara de superar el que en podríem dir la dimensió bàsica. Però aquest tema ens en planteja un altre de connex. Si, de moment, volem mantenir el ritme d'una sessió acadèmica mensual, i tenim present que l'edició de treballs anuals és superior al nombre de sessions que farem, se'ns presenta el problema de fer una tria encertada dels temes de les sessions. Fins ara ho hem anat fent en les reunions de la Junta Directiva, tot considerant els temes i el seu possible interès a ésser presentats als nostres associats. Potser convindria, en funció del que he assenyalat abans, crear un comitè específic de programació de les sessions que analitzi acuradament els diversos treballs, per a triar els millors en funció d'una diversitat de criteris —a establir objectivament— que tinguin en compte els diversos camps de l'economia, la complexitat de la metodologia utilitzada, les diverses referències territorials que podem fer (mon, CEE, Estat francès o Estat espanyol, Països Catalans, regions dels Països Catalans, comarques), etc.

Un altre tema en relació amb les sessions és el *temps* en el qual aquestes es desenvolupen. Normalment, l'hem trobat curt, ja que, entre fer la dissertació i el debat, l'hora i mitja que hi hem dedicat no ha estat suficient. De tota manera, es fa difícil, al meu entendre, ampliar més la sessió, almenys de moment.

La *transcripció de les conferències* ja es realitza mitjaçant la presa magnetofònica de les intervencions, cosa que és a cura del vocal d'informació, Francesc Homs. És una feina nova que fem, que ens permet disposar molt més fàcilment de les intervencions dels dissertants ja que, abans, el lliurament de les dissertacions a vegades trigava molts dies.

No hem iniciat encara *les sessions intersocietats*. Creiem que cal fer-les. El camp econòmic toca i és tocat per altres ciències. Unes, de més afins, com, per exemple, el dret, la política, la sociologia; d'altres, en un sentit instrumental, complementari o suplementari, com poden ésser l'ecologia, les matemàtiques, les ciències de la informació o comunicació, l'endegament territorial, la història, la llengua, etc. És evident que en aquestes relacions interdisciplinàries hi ha un camp important d'estudi i de contrast, que ha de permetre l'enriquiment dels nostres punts de vista i conèixer experiències properes a les de l'estricta camp econòmic. Per tant, hem de fomentar el tracte amb les altres Societats filials de l'Institut, o, fins i tot, amb les altres seccions de la nostra mateixa Societat. Fins ara, això s'ha fet molt poc, i la Junta ho ha d'intensificar pròximament, tot procurant que els nostres associats que siguin estudiosos, especialistes o interessats en aquestes matèries hi prenguin una part activa.

Ja hem fet diverses *sessions obertes*, en les quals hem tingut una assistència, i també, qualitativament, significativa. L'enfocament que hi hem donat, relatiu als últims desenvolupaments d'aquell camp de la ciència econòmica que se'ns

ha vingut a exposar, crec que és una línia important per a la posada al dia dels nostres coneixements, tenint en compte, a més, que els dissertants han estat dels millors especialistes de les nostres Universitats i, per tant, que han aportat els darrers coneixements sobre aquesta matèria. També ens interessa prosseguir en el futur les sessions obertes, pel contacte que possibilita amb elements de fora de la nostra Societat, i esperem que això faciliti també la seva possible integració a les nostres tasques.

2. PUBLICACIONS

Presentem avui la *Memòria 1977-1978 de la Secció d'Economia*. Ho fem amb un cert retard —no ho hem d'amagar—, però el rodatge d'aquests temes sempre costa, sobretot quan és la primera vegada que es fa. Així, hem iniciat una tradició que esperem que s'anirà continuant periòdicament. S'ha preocupat del treball que representa l'edició d'aquesta *Memòria* el Vocal de Publicacions, Alexandre Checchi. El contingut d'aquesta primera *Memòria* consta de dos grups de temes. En primer lloc, de textos que en podríem dir "institucionals", perquè fan referència a l'estructura, organització i principis de funcionament de l'entitat. Hi ha un segon grup de qüestions, que és la recopilació dels textos de les dissertacions fetes a la Secció d'Economia i que, per tant, constitueixen el resultat de la feina d'estudi pròpiament dita que ha fet, en el camp econòmic, la Societat. He de destacar que el cost d'aquesta publicació, que ha estat quasi bé de 100.000 pessetes, ha estat sufragat totalment gràcies a la generositat del Departament de la Presidència de la Generalitat Provisional de Catalunya. Per tant, vull agrair ara, públicament, a l'ex-President de la Generalitat de Catalunya, molt Honorable senyor Josep Tarradellas, el seu interès a ajudar la publicació d'aquesta *Memòria*. D'altra banda, també vull agrair els esforços per a facilitar els diversos tràmits administratius, sempre complexos i llargs, fets pel Secretari General de la Presidència, senyor Joaquim de Nadal i Caparà; que ha permès poder fer el cobrament d'aquesta subvenció en un temp mínim i abans del canvi de Presidència. En aquests moments s'està ja preparant la *Memòria* corresponent a les nostres activitats durant l'any 1979.

Ara ens podríem preguntar respecte a les possibilitats de fer *altres publicacions*. Aquest és un tema de potencial interès, però que cal estudiar curosament abans de posar-nos-hi, perquè creiem que no s'hauria de forçar gens. Penso que la realització d'altres publicacions hauria de sorgir naturalment de la dinàmica de la pròpia Societat i de les possibilitats de treball dels seus socis. Alguna vegada hem parlat d'un butlletí d'economia, com també podríem parlar de la publicació d'estudis o de treballs de recerca. Però, tot plegat representa un esforç considerable des dels tres punts de vista: dels autors, de la tasca d'edició i dels cost econòmic, per tant, cal esperar que tots plegats franquem noves etapes.

3. RELACIONS EXTERNES

Les relacions externes fan referència, com ja havíem exposat, a les que s'esdeve-

nen fora del nostre àmbit nacional, és a dir, fora de l'àmbit de la cultura i de la llengua catalanes. S'ha preocupat de treballar en aquest tema el corresponent Vocal de la Junta, en Frederic Ribas. El nostre interès primordial ha estat de connectar amb l'*Associació Internacional d'Economia*, per veure les possibilitats que teníem de formar-ne part com a grup acadèmic dels economistes de llengua catalana. Això ha significat diversos intents d'informació que, inicialment, no van tenir èxit, perquè l'esmentada Associació no va contestar les diverses lletres que li vam anar adreçant. Finalment, gràcies a una entrevista personal que féu en Frederic Ribas amb el Secretari de l'Associació, a París, poguérem tenir-ne els Estatuts i la notícia que ells només admeten una Associació d'economistes per Estat, que, en el cas de l'Estat espanyol, és atribuïda al Col·legi estatal d'economistes. Això no modifica gens el nostre interès a establir *relacions amb entitats d'economistes acadèmics* similars a la nostra d'arreu del món, i en particular, amb Societats que presentin característiques molt semblants a la nostra, com, per exemple, l'Associació d'economistes de llengua francesa, de caràcter transestatat com, vocacionalment, també ho és la nostra, en voler incloure-hi els economistes d'Andorra i de Catalunya del Nord, malgrat que legalment pertanyen únicament a l'Estat espanyol.

En aquest camp resten moltes coses a fer. Així, l'intercanvi de publicacions, conèixer les activitats de les diverses societats arreu del món, propiciar algun intercanvi d'estudiosos, etc. Per exemple, en aquest darrer aspecte, podem ésser un vehicle de comunicació entre els nostres associats que tinguin interès a realitzar algun estudi o contacte a l'exterior; o, bé, també, fer que algun estudiós de l'exterior, aprofitant alguna visita a Barcelona, pugui establir contacte amb nosaltres, oferint-nos una dissertació d'algun tema de la seva especialitat. Aquest objectiu d'intercanvi acadèmic creiem que és molt important per a obrir els nostres horitzons i, per tant, hem de procurar fomentar-lo. Esperem que en aquesta tasca ens ajudin els economistes catalans que hi ha en diverses Universitats o entitats a l'exterior, tant a Madrid com als Estats Units, a la CEE o a Europa en general, etc.

4. INFORMACIÓ

Ha portat la tasca d'aquest sector el Vocal de la Junta Directiva Francesc Homs. Aquest és un camp important en la mateixa proporció que és important la informació-comunicació per a la nostra Societat. Fins ara hem cenyit aquesta tasca a la feina funcional d'informar sobre les nostres activitats. Ho hem fet amb un caràcter ampli pel que fa referència a les sessions obertes. En canvi, de les sessions tancades se n'ha donat una breu nota a posteriori, ja que pel seu mateix caràcter estan, en principi, reservades als socis i no les anunciem al públic en general.

De cara al futur, cal anar pensant en quina mesura colem aconseguir un reflex més gran de les nostres activitats a través dels mitjans de comunicació de masses. Això és difícil de dir a priori, i com en altres facetes de la nostra activitat, crec que el criteri respecte a això sortirà en funció de les activitats que anirem fent. En tot cas, sempre hem de tenir present que la nostra Societat no hauria

de fomentar ni engrandir perquè sí o amb intenció "publicitària" la seva imatge. El que sí hem de procurar és de reflectir d'una forma justa, completa i suficient el que fem i el que pretenem anar fent.

5. ADMINISTRACIÓ

Aquesta és una de les feines més bàsiques i menys brillants de les que la Junta Directiva ha de desenvolupar. Àdhuc diria que és una feina sacrificada i que, sobretot, ho ha estat en aquest període d'engorgament de la Societat, en el qual no hem comptat amb més mitjans que els del nostre treball i dedicació. Per això vull destacar la feina feta en aquest camp pel Vocal d'administració, el nostre company Humbert Sanz. Ell ha procurat de fer funcionar d'una forma correcta, dins les limitacions existents, el treball de tramesa de circulars i d'informació dels nostres actes, així com l'edició de cartells anunciadors de les sessions obertes i els corresponents targetons. Lamentablement, per imperatius professionals indefugibles no li ha estat possible avui d'estar entre nosaltres, cosa que ha lamentat particularment i que al restants companys de la Junta també ens sap molt de greu.

De cara al futur, hem de pensar a descarregar aquesta vocalia del treball material que ha hagut d'anar fent, procurant trobar alguna persona que pugui fer aquesta feina auxiliar i que atengui, al mateix temps, els serveis generals de secretaria i d'informació, que hem d'esperar que el creixement de la nostra Societat anirà incrementant gradualment. Això és, evidentment, un important cost econòmic; però, s'ha d'aconseguir resoldre aquesta necessitat per a poder funcionar amb més eficiència i procurar un servei adequat als nostres associats.

6. TESORERIA

Toco ara un punt que acostuma a ésser, sempre, crucial: el dels mitjans diners imprescindibles per al funcionament de qualsevol entitat. Ha anat tenint cura d'aquesta tasca el tesorero Carles Camps. Ha anat fent rutllar aquest capítol d'una forma adequada, de manera que sempre hem tingut al dia, els comptes, l'expressió de les despeses i dels ingressos. En Carles Camps tampoc no pot ésser avui aquí per imperatius professionals, cosa que lamentem profundament i que a ell també li ha sabut força greu.

De cara al futur hem de ser conscients que les quotes establertes són molt reduïdes, en qualsevol comparació que vulguem establir amb altres entitats similars. De tota manera, creiem que, de moment, no és bo de modificar-les; en tot cas, l'increment dels ingressos l'hem de buscar per l'eixamplament del nombre d'associats. Si aconseguim augmentar el nombre d'associats, això ens permetrà un marge superior al que ara tenim, el qual és bastant cenyit a les activitats que fem, però que en el moment que volguéssim augmentar-les, això desbordaria fàcilment la nostra capacitat de finançament, si és que hem de comptar fonamentalment amb les quotes dels nostres associats per a fer coses. En aquest punt pensem també que, a mesura que l'Institut d'Estudis Catalans pugui normalitzar

el seu plantejament financer, podrem tenir alguna ajuda de part de la nostra Societat mare, amb independència que també ens preocupem, en funció d'activitats concretes —com ha estat el cas d'edició de la *Memòria*— de procurar-nos algunes subvencions o ajudes específiques.

7. PROMOCIÓ

Aquest és un tema important que enllaça amb el que deia abans en relació amb la tresoreria. Però crec que no es pot tractar estrictament des d'un punt de vista econòmic; seria una minusconsideració dels objectius de la nostra Societat. Crec que es tracta d'un problema de potenciar de fet les nostres activitats, d'aconseguir una capacitat més gran per a poder fer coses. De moment, estem satisfets del nombre de socis que hem aconseguit, que ascendeix a un total de 110. Però sabem que el nombre d'economistes estudiosos catalans és molt més gran. Només cal pensar en els que treballen com a professors o investigadors a la Universitat, els que estan a serveis d'estudis o, també, el grup dels economistes que, no treballant estrictament en estudis, volen seguir l'evolució dels plantejaments acadèmics per un interès que deriva de la seva etapa de formació universitària i un sentit de perfeccionament que no és donat per l'estricta preparació o activitats professionals.

En aquest sentit hem començat una campanya de promoció de nous socis que porten a terme el Vocal de promoció Joan Molina i el Vocal adjunt Josep Arquer. Aquesta campanya ha costat d'arrencar i l'hem iniciada un pèl tard. Com totes les coses, els inicis són lents, però tal com està enfocada pensem que servirà per a atreure a la nostra entitat els economistes que hi estan potencialment interessats i que, per desinformació o per manca de contacte amb nosaltres, no se'ns han afiliat encara. És curiós d'assenyalar en aquest aspecte el desconeixement que existeix en el nostre petit món dels economistes, com, per exemple, el cas que he esmentat entre economistes estudiosos i la tasca que està portant a terme la nostra Secció d'Economia.

De cara al futur es tracta, evidentment, d'anar fent promoció fins que, en principi, tothom estigui informat del que fem i, per tant, que qui hi estigui interessat s'hi hagi pogut associar. Però es planteja el tema dels *economistes de fora de Barcelona*. Fixeu-vos que no dic ja de fora de Catalunya, en relació amb altres terres de llengua catalana, sinó, estrictament, de fora de Barcelona, per raó que la proporció més gran d'associats correspon a la ciutat de Barcelona o a les poblacions veïnes. Així, cal pensar què es pot fer per a relligar d'una forma interessant els economistes que estan distribuïts per les poblacions més importants de Catalunya, sobretot els caps de vegueria, on, a vegades, també hi ha algun petit nucli d'economistes, especialment a les capitals "provincials" (Girona, Lleida, Tarragona). D'altra banda, cal intentar d'enfocar també l'agrupació dels *economistes valencians i illencs* a la nostra entitat. Aquest és un tema que, malgrat la nostra intenció de resoldre'l, encara costa d'afrontar a causa de la nostra petita capacitat de maniobra. Ens exigeix, evidentment, d'anar a València i d'anar a les Illes, de fer-hi reunions amb els economistes d'allà, de cercar una fórmula de

l·ligam prou flexible per tal que ells puguin realitzar les seves pròpies activitats, i tot això és un procés de negociació que requereix temps, criteris i mitjans econòmics. També caldrà pensar, posteriorment, en unes accions similars amb els possibles economistes que hi hagi a la *franja catalana d'Aragó, a Andorra i a la Catalunya del Nord*.

En tot cas, el que tenim molt clar en el nostre pensament és la necessitat que la nostra Agrupació no sigui de caràcter merament local, de Barcelona, dins els Països Catalans, sinó que en el futur, abraçi tots els economistes de llengua catalana.

És un tema que tenim present contínuament i que, de mica en mica, anirem treballant.

8. CONCLUSIÓ

Durant aquest curs hem anat fent coses en la línia del programa que l'any passat presentàrem i que apareix escrit a la *Memòria* que tots vosaltres teniu. No ho hem fet tot, però, com és lògic, hem fet avenços. Penso, de tota manera, que cal *donar més impuls* a la nostra Societat i a les nostres tasques. Hem d'evitar el risc que la nostra entitat tingui un caràcter somort i que vagi portant una vida vegetativa amb un mínim d'activitats i sense una voluntat de projeccions més importants. Per a donar aquesta empenta, és natural que la responsabilitat ha de recaure fonamentalment en la Junta de l'Entitat. Però jo crec que la Junta hauria de ser un reflex dels interessos i dels objectius dels associats, sobretot per què no sembli que des de la Junta s'intenta forçar o artificialitzar les coses a fer, i evitar que es produeixi un gap entre els projectes, les activitats i les possibilitats de participació o interessos reals dels nostres membres. És cert que, teòricament, hi ha moltes coses a fer, però no tot el que teòricament es podria fer ho hem de fer. Cal, realísticament, que ens situem en un balanç entre els interessos, d'una banda, i les possibilitats, d'una altra; i entre les possibilitats dels associats, com a membres d'aquesta, per a participar-hi o fer-hi coses. Hem de pensar que entre els nostres membres, com en tota entitat, n'hi ha de dues menes: els membres actius, i els membres passius. En conseqüència, el nostre gran objectiu és d'incrementar el nombre de membres actius i que siguin ells els qui donin el to, el ritme i el volum d'activitat de la Societat. Com totes les coses, això és un joc entre els mitjans i les facilitats que la Secció d'Economia pot permetre, pel fet d'ésser una Associació, pot permetre i les ganes de fer coses dels seus membres actius. Però, a mesura que aquesta activitat sorgida dels socis esdevingui més i més efectiva, aconseguirem de fer marxar la Societat de cara a activitats més àmplies. Jo penso que aquesta participació dels membres s'hauria d'incardinar en la pròpia Junta a través de la creació de noves vocalies, o bé per mitjà d'adjunties a les vocalies ja existents i, en els casos que calgui, amb la creació de comitès especialitzats en l'orientació i l'organització de temes diversos.

Finalment, voldria subratllar que la represa de la Societat s'ha fet en paral·lel amb els canvis que s'estan produint al nostre país, que signifiquen per a tothom les possibilitats de fer noves coses i de fer-les amb un sentit de responsabilitat

de cara al futur i dins un marc de democràcia, de llibertat i de catalanitat. En aquest sentit, hem de pensar, com a Societat filial que som de *l'Institut d'estudis Catalans*, que aquest està iniciant la seva necessària normalització. Podem dir que encara no ha aconseguit de normalitzar-se. Però ha iniciat ja aquest camí i hem de pensar que l'Institut, que és qui té per finalitat promoure la investigació científica superior, principalment de tots els elements de la cultura catalana, hauria d'ésser qui informés també els nostres objectius.

Però, pel fet que *la Societat* n'és una filial, també hem d'ésser nosaltres qui hi aportem uns objectius i uns interessos en el camp acadèmic, que bàsicament ens han mogut a associar-nos. Aquesta interrelació entre l'Institut i la Societat és un aspecte que cal plantejar-se, que cal rumiar com s'ha de fer, però que, sense dubte, cal que es produeixi d'una forma efectiva i continuada per tal que l'esforç dels economistes se sumi al conjunt de tasques que en tots els camps del saber té en marxa, i en projecte de realització l'Institut d'Estudis Catalans.

Les *condicions polítiques* del nostre país entren en una fase de normalització després de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, de la constitució del Parlament de Catalunya i del restabliment de la Generalitat definitiva. És lògic que puguem pensar que en el camp que és objecte de la nostra Societat, camp acadèmic i de recerca, miren d'establir lligams també amb aquestes institucions oficials. És cert que la Secció d'Economia continua essent una possibilitat d'inserció de les necessitats i dels interessos acadèmics dels economistes a la vida de la societat catalana. Però, com en totes les coses, crec que aquesta inserció s'ha de produir d'una forma lògica i ordenada, i en aquest sentit, el que he assenyalat abans, la interrelació entre la Secció d'Economia i l'Institut d'Estudis Catalans, ens dóna la pauta del camí a seguir que, al meu entendre, és sempre a través de la dinàmica, dels objectius i de l'organització de l'Institut d'Estudis Catalans.

En aquesta línia, el camí a fer és encara notable: hem de madurar i anar establint els objectius de les nostres activitats, hem de créixer en el nombre d'associats, hem d'ésser una entitat autènticament representativa dels economistes de llengua catalana i, per tant, la conclusió és evident: hi ha molta feina a fer encara. En aquesta feina demano, doncs, una participació activa de tots els membres que puguin dedicar-s'hi.

Aquestes volen ésser les meves darreres paraules. La Secció d'Economia de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials ha d'avançar, superant el que fins ara hem fet, i procurant que, en cada nova assemblea, puguem assenyalar els punts d'avenç de cara als objectius generals que els economistes acadèmics ens anem marcant i que l'Institut d'Estudis Catalans també ens pugui proposar.

Moltes gràcies a tothom.